

İmalat sektöründe daralma yavaşladı

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), kasımda 45.8'den 48.3'e yükselerek faaliyet koşullarındaki bozulmanın mayıs ayından bu yana en hafif düzeyde gerçekleştiğine işaret etti. Üretimdeki daralma da kasımda belirgin şekilde yavaşladı.

İstihdamın dokuz aylık daralmanın ardından yeniden artışa geçerken, gıda sektöründe yeni iş hacmi güçlü şekilde artarak marttan bu yana en hızlı iyileşmeyi kaydetti. Girdi fiyatları enflasyonu tüm sektörlerde azalma kaydetti. Çalışan sayısını artıran sektör sayısının ikiden üçe yükselmesi, ekim ayına göre istihdam tarafında

da bazı iyileşme sinyalleri olduğuna işaret etti. S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Kasım ayında Türk imalat sektörünün PMI verilerinde kayda değer iyileşme belirtileri ortaya çıktı. İstihdamın yeniden artışa geçmesi, anketin en pozitif gelişmesi olarak kaydedildi" dedi.

Ekonomide herşey yolunda(!)

DÜNYA GÖZÜ
Osman Ulagay
ulagayosman@gmail.com.tr

Dün açıklanan Kasım 2024 ayına ilişkin enflasyon verileri, ekonomimizde her şeyin yolunda gittiğini ve Türkiye'nin geleceğinin parlak olduğunu iddia edenlerin ne kadar hoşuna gitti bilmiyorum ama ortaya çıkan tablonun iç açıcı ve umut verici olmadığını söylemek için ekonomist olmak gerekmiyor. Ekonomi yönetiminin belirlemiş olduğu hedeflerin ve öngörülerin gerçekleşme olasılığına güven duymanın mümkün olmadığını da gösteriyor Kasım sonuna kadar yaşanan gelişmeler.

Rakamlara girmeyeceğim bu yazıda. Türkiye ekonomisinde yaşanmakta olan gelişmelerin muhtemel etkileri konusunda farklı tahminler yapmak mümkün kuşkusuz ama ben bu yazıda bunu yapmaya değil, son bir hafta içinde gazetemizde ve başka yayın organlarında gözüme çarpan haberlere dikkat çekeceğim.

Konkordatolarda korkutan rekor

Meslekdaşımız Merve Yiğitcan'ın gazetemizin 3 Aralık 2024 tarihli sayısında yer alan "Konkordatoda korkutan rapor" başlıklı haberinde, bu yılın ilk 9 ayında Türkiye'deki şirketlerin konkordato başvurularında yeni bir rekor kırıldığı belirtiliyordu.

Tekstil sektörü bu başvurularda açık arayla birinci sırayı almış, ikinci sırada ise AKP iktidarının gözbebeği olan inşaat sektörü yer almıştı. Aynı haberde, **TOBB** verilerine göre bu yılın ilk on ayında yeni kurulan şirket sayısının yüzde 12.2 azaldığı, buna karşılık kapanan şirket sayısının yüzde 21.2 arttığı belirtiliyordu. Aynı haberde alacaklı şirketlerin durumlarının de kritik olduğu da belirtiliyordu.

İmalat sanayiinde daralma sürüyor

Karar Gazetesi'nin 3 Aralık tarihli haberinin başlığı şöyle: İmalat **sanayiinde** daralma 8'inci ayda da sürdü. Habere göre **ISO**'nun Türkiye İmalat **Sanayii** PMI rakamı Kasım ayında 45.8 seviyesinden 48.3'e yükselerek ve 8 aydır bozulma sinyali vermeye devam etmişti. Aynı haberde ankette yer alan 10 sektörden 9'unda siparişlerin yavaşlamaya devam ettiği de belirtiliyordu.

Karar'da yer alan başka bir haberde de hükümetin parasal genişlemeyi sıkılaştırma politikasının sanayi vurduğu ve büyümenin yine batonla olduğu, yani iktidarın gözdesi olan büyük inşaat şirketlerine yaradığı vurgulanıyor.

Türkiye otomobilde rekabetçiliği kaybediyor

Renault Group Türkiye CEO'su Jan Placek, Karar'a yaptığı açıklamada Türkiye'nin üretimde rekabetçiliği kaybettiğini vurguluyor. Placek, "son 2 yılda Türkiye'de enflasyonun devalüasyondan çok daha yukarıda olması bazı tedarikçilerimizin rekabetçiliğini olumsuz etkiledi", di-

Ekonomi yönetiminin belirlemiş olduğu hedeflerin ve öngörülerin gerçekleşme olasılığına güven duymanın mümkün olmadığını da gösteriyor.

yor. "Bu nedenle Türkiye'deki istihdamımız azaldı" diyor. Placek bu sorunların aşılması halinde geleceğe daha iyimser bakabileceğini belirtiyor.

Ekonomi siyasetin aracı olmaya devam ediyor

Türkiye'de ekonomi birçok dönemde siyasetin bir aracı olarak kullanıldı. Bu vurgu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2017 yılından itibaren ekonomiyi siyasetin aracı olarak kullanmaya başlamasından sonra giderek arttı. Bu yöntemde ısrar edilmesi Türkiye'de rasyonel ekonomi politikaları yerine seçmen tavlamaya ve seçim kazanmaya odaklanan politikalar uygulanmasına yol açtı. Ancak bu politikaların ekonomiyi tam bir çıkmaza sürüklemesi sonrasında rasyonel yani akılcı politikalara dönüş yapıldı.

Ancak Türkiye bugün bir kez daha iktidardaki kişi ve partinin kendi geleceğini her şeyin önüne koyan anlayışına teslim olacak gibi görünüyor. Dünyada ve özellikle Türkiye'nin yakın çevresinde halen yaşanmakta olan çok boyutlu siyasi kaosun olası etkilerini de hesaba katarsak geleceğe iyimser bakmamız daha da zorlaşıyor.

Arif
Kızılyalın

Ayrıntı

Tehlikenin farkında mıyız?

“Gaziantep'in nüfusu 2 milyon. Kayıtlı 450 bin, yeni gelenlerle 500 bin Suriyeli var. Her dört kişiden biri sığınmacı.” Bu sözler eski AKP'li bakan, şimdilerin Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı **Fatma Şahin**'e ait. Ve öyle görünüyor ki önümüzdeki günlerde bölgedeki sığınmacı sayısında yeni bir patlama yaşanacak. Çünkü Suriye ne zaman karşsa Türkiye göç dalgası ile karşılaşmış. Mayından temizlenen sınırlar da kevgir gibi, elini kolunu sallayan Türkiye'ye giriyor. Çatışmaların merkezi İdlib'in nüfusunun 5 milyonu bulduğunu düşünürsek tehlikenin boyutu da belirginleşir. Açıklanmasa da 10 milyon göçmeni ağırlayan Türkiye'nin bırakın yüz binleri, artık 3-5 kişiyi bile konuk edecek lüksü yok ekonomik ve demografik açıdan bakıldığında!

Elbette, Suriye'de yaşananlar sadece "kavimler göçü" bağlamında da değerlendirilmemeli. Çok bilinmeyenli bir denklem var.

Örneğin, İsrail kasabı **Netanyahu**'nun, Lübnan'la ateşkes imzaladığı günün ertesinde Suriye'nin kuzeyinin karşması tesadüf değil. Muhalif güçlerin kullandığı ağır silahların (tank dahil), bölgeye nasıl geldiği büyük bir soru işareti. Cephede savaşığı söylenen 10 bini Uygur Türkü, 35-40 bin paralı askerin hangi amaca -kime- hizmet ettiği konusu da karanlık. Şu sıralar kahraman gibi gösterilen HTŞ'nin kuruluş yıllarında terör örgütü El Kaide ve Nusra ile olan organik bağı ve terör finansı meselesi de yantısız kalan noktalarından birkaç! İşte bu sorular, aslında emperyalistlerin bölgeye yönelik düşü BOP'u işaret ediyor. BOP'un da amacının Irak ve Suriye'yi kapsayacak, sonrasında Türkiye'yi de büyük bir ateşin içine çekecek Kürt federasyonu olduğunu tahmin ediyorsunuzdur. O yüzden, kimse Halep'e asılan Türk bayrağına kanmasın; Suriye'deki mevcut iktidarla el sıkışılıp Türkiye'nin üzerindeki sığınmacı yükü azaltılsın!

Karbon 0 yalanı!

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) imzalanı atılmıştı geçen sene. Yaklaşık 1 yıl sonra da AB ülkelerine ihraç edilecek ürünlerde karbon vergilendirmesi uygulamasına geçilecek. Ancak görünen o ki sayıları iki elin parmağını geçmeyecek firma dışında bu işe kafa yoran yok. Sadece **İSİ Başkanları Erdal Bahçawan** tehlikenin farkına varmış olsa gerek, her demecine "sınırdaki karbon düzenlemesi uygulaması" uyarısını monte ediyor. Bu madalyonun bir yüzü; öteki yüzde ise Türkiye'nin Greenpeace raporlarına göre hâlâ Avrupa'nın çöplüğü olduğu gerçeği var. Geçenlerde bir video yayımladılar. Almanya 87 bin ton, Hollanda 27 bin ton, İtalya 41 bin ton, İngiltere de 141 bin ton plastik atığını yani çöplüğü Türkiye'ye göndermiş geçen yıl. Tablo ortadayken ülkeyi yönetenlerin, hele hele Çevre Bakanı **Murat Kurum**'un karbon sınırdan, çevrecilikten, hele hele COP31 yani, BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin "31. Taraflar Konferansı"na ev sahipliği yapmaktan söz etmeye hakkı yok! Bu arada bazı uzmanlar Avrupa'nın çöp diye yolladığı plastiğin dönüştürülüp daha düşük maliyet ve atıkla **sanayiye** yeniden kazandırıldığını iddia ediyorlar. Bu duruma Trakya'daki bir belediye başkanının sözleri ile yanıt verelim: "Ne karbon sınırı, şuradaki tekstil fabrikası pembe kumaş işlediği günler dere (Ergene'nin bir kolu) pembe pembe akıyor..."

TÜİK'in can yakan yalanları

TÜİK'in enflasyon verileri yine düş kırıklığı yarattı. Bağimsız kurumlardan ENAG kasım ayı enflasyonunu 4.07, **İTO** 3.07 olarak açıklarken yıllık artış yüzde 90'lara yaklaştı. TÜİK ise 2.24 olarak duyurdu enflasyonu. Yıllık artışsa 47.09'muş! Böylelikle emekli, emekçi ve memur maaşlarında yapılacak artış Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek**'in işaret ettiği seviyede (Yüzde 17) tutuldu. Peki, sokaktaki enflasyon ve onun körüklediği hayat pahalılığı ne noktada? İPA Başkanı Dr. **Buğra Gökçe** ile konuştuk. İstanbul Planlama Ajansı'ndaki verilere göre taze meyve, sebze yani mutfaktaki artış yüzde 91.1. Kuru ekmek yüzde 43.7 artmış, kira yüzde 109. Gördüğü gibi iktidardan aparatı TÜİK, enflasyon yalanlarıyla artık can yakıyor! Emekli, emekçi ve memur gün geçtikçe fakirleşiyor.